

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/106/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8711216330
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8711216330.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a Mgr. Miloša Koleka, v spore žalobcu V. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/XX, XXX XX M., právne zastúpený JUDr. Marcelom Kohútom, advokátom, so sídlom Nám. sv. Egídia 95, 058 01 Poprad, proti žalovanej: Allianz - Slovenská poisťovňa a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 11C 226/2011-493 zo dňa 4.7.2019 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 144.350,72 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Zrušuje rozsudok vo výrokoch o priznaní úrokov z omeškania.

Vo zvyšku mení rozsudok prvoinštančného súdu a návrh zamietá.

Vo vzťahu k bolestnému žalovanej priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalobcovi.

Vo vzťahu k sťaženiu spoločenského uplatnenia priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

O výške náhrad bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom, v poradí druhým, prvoinštančný súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu bolestného sumu 9.853,50 eur s úrokom z omeškania 9 % ročne odo dňa 27.12.2011 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia sumu vo výške 174.783 eur s úrokom z omeškania 9 % ročne odo dňa 27.12.2011 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodol, že žalobca má právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom samostatným uznesením.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal náhrady škody, a to bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Vodič, svedok J., mu pri dopravnej nehode dňa 29.4.2005, o 23:25 hod. spôsobil ujmu na zdraví, pretože hoci nebol držiteľom vodičského preukazu, viedol motorové vozidlo H. W. XX, EČV: W po ceste č. X/XXXXXX z obce M. na obec M. a pri prejazde tiahlej pravotočivej zákruty v dôsledku požitých alkoholických nápojov a neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam prešiel vozidlom na ľavú stranu vozovky a následne mimo cesty po ľavej strane v smere svojej jazdy, kde sa s vozidlom prevrátil. Žalobca utrpel ťažkú ujmu na zdraví.

Žalobca upresnil svoj žalobný nárok a žiadal priznať bolestné, a to bolestné I vo výške 15.496,17 eur, ďalej bolestné II, ktoré predstavuje spolu s bolestným I. sumu 20.240,72 eur, bolestné III za 332,5 bodu vo výške 5.113,85 eur. Z bolestného mu bola vyplatená náhrada za bolesť vo výške 15.501,07 eur, preto si

uplatňuje zvýšnú náhradu 9.853,05 eura. Okrem toho žiadal priznať sťaženie spoločenského uplatnenia, kde znalec ohodnotil tento nárok na dvojnásobok bodov, spolu vo výške 11.450 bodov, čo predstavuje 120.292,27 eur. Žiadal, aby súd toto bolestné zvýšil o 50 %, pretože v jeho prípade ide o prípad hodný osobitného zreteľa, žalobcovi bola priznaná plná invalidita. Žiadal preto súdom túto položku zvýšiť o 50 %, čo spolu predstavuje sťaženie spoločenského uplatnenia 180.438,41 eur. Spolu si teda od žalovaného žalobca uplatňuje z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 190.291,91 eur.

3. Prvoinštančný súd prvým rozsudkom č.k. 11C 226/2011-167 zo dňa 24.2.2015 žalobe vyhovel. Uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 1Co 99/2015-203 vec bola vrátená súdu prvej inštancie na rozhodnutie podľa § 225 CSP.

Doplniacím rozsudkom č.k. 11C 226/2011-225 zo dňa 21.9.2016 prvoinštančný súd konanie v časti o zaplatenie 0,41 eur konanie zastavil.

O odvolaní žalovaného rozhodol uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 4Co 173/2016, 4Co 174/2016 a zrušil rozsudok prvoinštančného súdu v spojení s doplniacím rozsudkom vo vyhovujúcom výroku a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Predmetom prejednávania uplatneného nároku je v poradí druhé rozhodnutie prvoinštančného súdu o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia.

Prvoinštančný súd v rozhodnutí sa zaoberal námietkou premlčania, ktorú vznesla žalovaná v priebehu konania, na daný právny vzťah aplikoval ust. § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že tento nárok uplatňovaný žalobcom nie je premlčaný, pretože zo záverov znaleckého posudku spoločnosti Lege artis, s.r.o., Košice, ktorý bol v priebehu konania vypracovaný, jednoznačne bolo zistené, že zdravotný stav žalovaného sa ustálil dňa 21.11.2011, a teda nárok uplatňovaný v žalobe nie je premlčaný.

Vo vzťahu k bolestnému dospel k záveru, že uplatnené nároky sú dôvodné, a preto žalobcovi patrí náhrada za bolestné II aj bolestné III, ktoré vzniklo po tom, čo bolo žalobcovi priznané bolestné I, ktoré prvoinštančný súd považoval za premlčané.

Pokiaľ sa týka sťaženia spoločenského uplatnenia, prvoinštančný súd aj v tomto prípade dospel k záveru, že nárok nie je premlčaný, pretože k ustáleniu zdravotného stavu došlo 21.11.2011. Žalobcovi priznal zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2007 Z.z. o 50 % na celkovú sumu 255.736 eur, ktorú znížil o 10 % ako spoluúčasť, teda celková suma sťaženia spoločenského uplatnenia predstavuje 204.589 eur. Keďže žalobca si uplatňuje len sumu 184.635,86 eur, čo z tejto sumy predstavuje bolestné vo výške 9.853,50 eur, predmetom zostala suma 174.788 eur, ktorú považoval za sumu, ktorá patrí žalobcovi z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia. Prvoinštančný súd znížil sťaženie spoločenského uplatnenia o 20 % ako spoluúčasť žalobcu za to, že v čase dopravnej nehody nebol žalobca pripútaný. Zo znaleckého posudku vyplýva, že ak by bol žalobca pripútaný bezpečnostným pásom, znížila by sa možnosť a riziko poranenia. Súd prihliadol aj na okolnosť, že žalobca bol uznaný za invalidného v rozsahu obmedzenia 80 %.

Prvoinštančný súd vec samú posúdil podľa zákona č. 381/2001 Z.z., a to konkrétne podľa § 4 tohto zákona a bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia posúdil podľa zákona č. 437/2004 Z.z. a podľa § 3 Občianskeho zákonníka. Vychádzal aj z ust. § 420 a § 427 Občianskeho zákonníka.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1, 2 CSP.

Z odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančného súdu vyplýva, že prvoinštančný súd zamietol návrhy žalovanej na doplnenie dokazovania vyžiadaním správy zo Sociálnej poisťovne, vrátane lekárskej správy z roku 2014 a zo zdravotnej poisťovne, ktorá by predložila podrobný výpis jednotlivých úkonov, ktoré boli žalobcovi realizované v roku 2011. Prvoinštančný súd vykonanie takéhoto dôkazu zamietol z dôvodu, že predmetom konania je určenie výšky sťaženia spoločenského uplatnenia na základe znaleckého posudku a vzhľadom na to, že už boli vypracované dva znalecké posudky a posledný znalecký posudok bol vypracovaný znaleckou organizáciou Lege Artis, s.r.o. Košice, ktorý sa dopodrobna zaoberal jednotlivými úkonmi, ktoré sa týkali liečenia, postupu pri vyšetrení, liečení, zdravotného stavu žalobcu a bolo by nad rámec vykonať takéto dokazovanie. Súd považoval takéto dokazovanie za zbytočné a uvedeným dokazovaním by vznikli prierahy v konaní.

Priznanie úrokov z omeškania odôvodnil prvoinštančný súd ust. § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/95 Z.z.

5. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná. Žalovaná žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanej proti žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalovaná svoje odvolacie dôvody odôvodnila ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. Žalovaná namietala nesprávne právne posúdenie vznesenej námietky premlčania nárokov žalobcu v kontexte s návrhmi na doplnenie dokazovania. Uviedla, že v prejednávanej veci bol vypracovaný znalecký posudok V.. S., ktorý určil ustálenie zdravotného stavu žalobcu v roku 2009. Podľa tohto znaleckého posudku premlčacia doba ku dňu podania žaloby 27.12.2011 už márne uplynula. V.. R., ktorý vo veci vykonal ďalšie znalecké dokazovanie, stanovil lehotu ustálenia zdravotného stavu odlišne od znalca V.. S., keď uviedol, že zdravotný stav žalobcu sa ustálil dňa 21.11.2011. V prejednávanej veci bolo vykonané znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou Lege Artis, s.r.o., ktorá uviedla, že okamihom ustálenia zdravotného stavu pre hodnotenie bolestného II, t.j. za operačné výkony, ktoré sa pôvodne nepredpokladali, je rok 2008, u bolestného III ustálenosť zdravotného stavu bola stanovená na rok 2011.

V takom prípade pri bolestnom II za rok 2008 lehota podľa § 106 Občianskeho zákonníka v čase podania žaloby, t.j. k 27.12.2011 a jej rozšírenie k 13.10.2014 márne uplynula. Bolestné III za rok 2011 podľa § 106 Občianskeho zákonníka uplatnené rozšírením žaloby k 13.10.2014 márne uplynula, a preto je dôvodné tento nárok ako premlčaný zamietnuť.

Pokiaľ sa týka sťaženia spoločenského uplatnenia, bola ustálenosť zdravotného stavu z hľadiska psychických následkov stanovená na koniec roka 2009, t.j. 30.12.2009 s tým, že z hľadiska telesných komplikácií zdravotný stav nebol ustálený v roku 2009, ale až 21.11.2011. Vtedy boli doliečené dekubity. Žalovaná namietala, že liečením, ktorému sa žalobca podroboval do roku 2011 s následkami hodnotenými ako sťaženie spoločenského uplatnenia, s výnimkou následku hodnoteného ako rozsiahlejšie plošné jazvy po operačných zákrokoch, nedošlo ku zmene zdravotného stavu, keďže tieto znalecká organizácia hodnotila úplne rovnako, ako znalci V.. R. a V.. S.. Podľa žalovanej poškodenie zdravia zistené a konštatované bezprostredne po úraze NsP Poprad sa čo do jeho rozsahu nezmenilo, a to ani po hospitalizácii na klinike úrazovej chirurgie Fakultnej nemocnice s poliklinikou Košice a ani po absolvovaní rehabilitačného pobytu v Národnom rehabilitačnom centre Kováčová, a preto nie je možné prijať záver o tom, aby poškodenia zdravia nebolo možné v čase ku dňu 20.6.2005, resp. po absolvovaní rehabilitačného pobytu hodnotiť. Ani jeden zo znalcov neuvádza, že po absolvovaní rehabilitačnej liečby po 10.8.2005 kontinuálne pokračovala liečba žalobcu. Žalobca uplatnil si bolestné podľa jednotlivých štádií vykonania operačných výkonov, avšak žalovaná namietala, aby operačné výkony posúvali ustálenosť zdravotného stavu, a teda aj celkovú možnosť hodnotenia bolestného, až po roku 2008. Všetci znalci súhlasne uvádzajú, že v dôsledku utrpených zranení u žalobcu došlo k ochrnutiu dolných končatín, nedomykavosti ritných zvieračov, inkontinencii, poruche sexuálnych funkcií, k obmedzeniu pohyblivosti driekovej chrbtice a duševným poruchám po iných ťažkých poraneniach, okrem poranenia hlavy. Vzhľadom na charakter zranení žalobcu, kedy bolo bezprostredne po privolaní lekárskej pomoci na miesto dopravnej nehody lekárom rýchlej lekárskej pomoci konštatované, že našiel poškodeného na mieste nehody mimo motorového vozidla prelomeného v páse s panvou nad hlavou, s bolesťami chrbtice, nemožnosťou hýbať dolnými končatinami a ich necitlivosťou, pričom následným neurologickým vyšetrením bolo zistené porušenie miechy s ochrnutím dolných končatín, na následky tohto zranenia, t.j. na ochrnutí dolných končatín a z toho vyplývajúcej inkontinencie stolice, moču, poruchy sexuálnych funkcií a obmedzenie pohyblivosti driekovo hrudnej chrbtice nič nemení existencia preležanín a ich liečby, nakoľko ani po liečení dekubitov sa stav žalobcu v oblasti fyzických následkov postihujúcich jeho mobilitu a inkontinenciu, či sexuálne funkcie nijak nezmenil a ani tento neovplyvnil. Ak by sa prijalo stanovisko znaleckej organizácie, že liečenie dekubitov ovplyvňuje stabilizáciu zdravotného stavu, tak z toho logicky vyplýva, že zdravotný stav žalobcu by sa nemohol považovať nikdy za stabilizovaný pre hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, keďže z dôvodu pohybového postihnutia bude žalobca výskytom preležanín permanentne atakovaný a obťažovaný. Práve na preukázanie týchto skutočností navrhla žalovaná vykonanie dokazovania, ktoré dôkazy by boli spôsobilé vyvrátiť tento záver znaleckej organizácie a preukázať dôvodnosť obrany žalovanej. Žalobca sa v roku 2011 podroboval liečeniu, ktoré nijakým spôsobom nesúviselo s trvalými následkami hodnotenými ako sťaženie spoločenského uplatnenia s výnimkou hodnotenia rozsiahlejšej plošnej jazvy po operačných zákrokoch a poraneniach. Žalovaná poukazuje aj na rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku žalobcovi s účinnosťou od 12.10.2015 s tým, že pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je viac ako 80 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Preto zamietnutie vykonania doplnenia dokazovania listinami zo Sociálnej poisťovne a zdravotnej poisťovne považuje žalovaná za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie a porušenie práva na súdnu ochranu zaručené čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva základných slobôd.

Žalovaná za závažný nedostatok prvoinštančného rozsudku považuje skutočnosť, že prvoinštančný súd sa v rozhodnutí nevysporiadal s námietkou žalovaného ohľadne spoluzavinenia žalobcu na vzniknutej škode na zdraví. Prvoinštančný súd sa náležite argumentácii žalovanej nevenoval, o čom svedčí okolnosť, že spoluzavinenie žalobcu prvoinštančný súd videl jedine v dôsledku nepoužitia bezpečnostných pásov, a to v rozsahu 20 % (bod 12 odôvodnenia rozsudku) a v bode 14 odôvodnenia rozsudku sa hovorí o 10 %. Z odôvodnenia rozhodnutia potom nie je jasné, z ktorej miery spoluzodpovednosti prvoinštančný súd vychádzal. Tu je potrebné poukázať na ust. § 415 Občianskeho zákonníka, keď žalobca a vodič motorového vozidla sa bezprostredne pred nehodou nachádzali na jednom mieste, a to v pohostinskom zariadení Party Club v M., určitý čas sedeli aj spolu a konzumovali alkoholické nápoje. Svedok W. J., teda osoba, ktorá viedla motorové vozidlo, na pojednávaní dňa 20.1.2015 uviedol, že so žalobcom vypil dva alebo tri poháriky tvrdého alkoholu. Táto okolnosť, že žalobca so svedkom J. konzumoval spolu alkohol, je okolnosťou, kde žalobca mohol predpokladať, že svedok W. J. používa alkohol aj v čase, keď spolu v tomto čase v zariadení nesedeli a s prihliadnutím na okolnosť, že požíval alkohol aj so samotným žalobcom. Svedok J. v čase dopravnej nehody mal 2,13 ‰ alkoholu v krvi, čo predstavuje ťažký stupeň opitosti. Žalobca sám sa vystavil značnému riziku škody na zdraví, keď nastúpil do motorového vozidla s vodičom J..

Žalovaná namietala aj priznané príslušenstvo k bolestnému a sťaženiu spoločenského uplatnenia. Prvoinštančný súd nesprávne ustálil tento nárok a nebral do úvahy, že žalobca si úroky z omeškania neuplatňoval, čo nakoniec vyplýva aj z procesného návrhu a procesného uznesenia prvoinštančného súdu na pojednávaní dňa 20.1.2015, kde si žalobca od žalovanej uplatnil len sumu 190.291,91 eur bezúročne.

Žalovaná poukázala aj na okolnosť, že pri týchto nárokoch nie je možné sa s plnením dostať do omeškania skôr, ako bude priznaný v súdnom rozhodnutí už aj s poukazom na § 5 ods. 5 zákona č. 437/2011 Z.z., kedy zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia súdom je možné priznať jedine na základe rozhodnutia súdu. Žalovaná sa nedostala do omeškania.

Keďže rozhodnutie prvoinštančného súdu je nepresvedčivé a riadne neodôvodnené, žalovaná žiadala rozsudok zrušiť, resp. zmeniť a žalobu zamietnuť.

6. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

7. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné.

Odvolací súd v súlade s ust. § 390 CSP rozhodol sám o veci, pretože rozhodnutie prvoinštančného súdu bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

8. Predmetom konania je nárok žalobcu na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, pretože žalobca utrpel pri dopravnej nehode, ktorú zavinil svedok J., škodu na zdraví.

Z trestného spisu vyplýva, že W. J., nar. XX.X.XXXX bol uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 3T 56/2005-154, ktorý sa stal právoplatným dňa 20.9.2007, zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví a trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky za skutok, že dňa 29.4.2005 asi o 23:25 hod. po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov, ktoré zvýšili hladinu alkoholu v jeho krvi najmenej na 2,13 ‰, zistenú z vydýchaného vzduchu, hoci nie je držiteľom vodičského preukazu, viedol osobné motorové vozidlo značky H. W. XX, EČV: W. po ceste X/XXXXXX z obce M. smerom na M., pričom v kilometri 7,100, asi 1 km za obcou M., okres W., pri prejazde tiahlej pravotočivej zákruty, v dôsledku požitých alkoholických nápojov a neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, prešiel s vozidlom na ľavú stranu vozovky a následne mimo cesty po ľavej strane v smere svojej jazdy, kde sa s vozidlom prevrátil. Pri nehode žalobca ako spolujazdec, V. W., utrpel trieštivú zlomeninu prvého driekového stavca s poranením medzistavcovej platničky medzi 12. hrudným a 1. driekovým stavcom s poranením miechy a následným ochrnutím dolných končatín, zlomeninu čelustno-lícneho komplexu vpravo s posunom úlomkov, pomliaždenie pľúc obojstranne - jednoduchú formu, pomliaždenie obličiek s krvácaním do moču, viacpočetné povrchové kožné odreniny horných končatín a povrchovú reznú ranu ľavého lýtku s dĺžkou liečenia najmenej 12 mesiacov. Svedok W. J. bol za svoje konanie odsúdený, bol mu uložený trest odňatia slobody s tým, že mu bol uložený aj trest zákazu činnosti. W. J. bol zaviazaný zaplatiť poškodenému V. W. z titulu náhrady škody sumu 466.985 Sk. Vo zvyšku bol odkázaný žalobca ako poškodený s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Z obsahu odôvodnenia tohto rozsudku okrem iného vyplýva, že žalobca V. W. vypovedal o okolnostiach dopravnej nehody a uviedol, že vo večerných hodinách dňa 29.4.2005, asi o 20:30 hod. prišiel do Party Clubu v M., chvíľu posedel pri barovom pulte sám, neskôr prišiel k nemu W. J., s ktorým sa pozná od základnej školy a pýtal sa ho, čo si dá. Objednal žalobcovi fernet stock s kolou a rovnako si to objednal aj W. J., následne po vypití to isté objednal žalobca. Spolu vypili dve poldeci. Následne chceli ísť na diskotéku do M. osláviť dvadsiatku V. W. a tak žalobca nastúpil do vozidla H. W., sadol si na zadné sedadlo, pretože vpredu na spolujazdcom mieste sedela ďalšia účastníčka dopravnej nehody D. Q. a ako vodič si sadol W. J.. Poškodený, teda žalobca bol v domnienke, že svedok J. vypil iba dva poldeci. Nepovažoval konzumáciu dvoch poldeci za to, aby to ovplyvnilo jeho schopnosť viesť motorové vozidlá. Žalobca si z titulu bolestného uplatnil nárok na náhradu škody voči žalovanej, keď bolestné I za 1.475 bodov mu už bolo uhradených vo výške 15.501,07 eur. Žalobca žiadal náhradu bolestného II za 400 bodov, ktoré bolesti utrpel neskôr po ustálení bolestného I, a bolestné III vo výške 332,5 bodu, ktoré bolo ustálené v ďalšom období a žalovanou neboli neuhradené. Spolu z titulu bolestného si preto uplatňuje za bolestné II a bolestné III sumu 9.853,5 eura.

Ďalej si žalobca uplatnil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré vyčíslil na 11.450 bodov, čo predstavuje už dvojnásobok zvýšenia, na ktoré je oprávnený lekár vypracujúci posudok o sťažení spoločenského uplatnenia. Žiadal z tohto titulu priznať náhradu škody vo výške 120.292,27 eura.

Žalobca ďalej tvrdil, že má za to, že v jeho prípade ide o prípad hodný osobitného zreteľa, keďže mu bola priznaná plná invalidita. Žiadal preto zvýšiť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 %, a teda aby mu bolo priznané spolu spoločenské uplatnenie vo forme náhrady za sťaženie tohto spoločenského uplatnenia suma 180.438,41 eur.

Spolu z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia predstavuje nárok žalobcu na 190.291,91 eur.

9. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobca podal žalobu na prvoinštančný súd dňa 27.12.2011. V žalobe si uplatnil nárok na bolestné II, ktoré predstavuje 4.197,45 eura. Okrem toho žiada priznať sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 11.450 bodov a uplatnil si aj zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia z dôvodu uznania invalidity podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. o 50 %. Teda spolu predmetom žaloby je suma 184.635,86 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 17.9.2011 do zaplatenia.

Svoj nárok oprel o znalecký posudok V.. D. S., ktorý vyčíslil bolestné II na 400 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia na 5725 bodov, ktorú položku z dôvodu prihladenia na obmedzenie poškodeného ako muža v produktívnom veku uplatniť sa v živote a v spoločnosti z dôvodov následkov po poranení, s prihliadnutím na jeho vek a z dôvodu invalidity a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 80 %, zvýšil na dvojnásobok, teda na 11.450 bodov. V.. S. stanovil dátum ustálenia zdravotného stavu po poslednej operácii v januári 2009.

Prvoinštančný súd následne vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom V.. R., ktorý vo svojom znaleckom posudku, ktorý vypracoval dňa 21.3.2013 uviedol, že bolestné II predstavuje náhradu vo výške 400 bodov a zároveň vyčíslil aj bolestné III, a to ďalšie lekárske zákroky v roku 2011, na 332,5 bodu. V.. R. sa stotožnil s V.. S. s hodnotením sťaženia spoločenského, keď aj V.. R. uviedol, že hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia predstavuje 5.725 bodov, ktoré je možné podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. zvýšiť na dvojnásobok vzhľadom na produktívny vek žalobcu a vzhľadom na pokles vykonávať zárobkovú činnosť žalobcu o 80 % na 11450 bodov. V.. R. ustálil zdravotný stav žalobcu na 21.11.2011 vzhľadom na opakované operácie pre preležaniny a operáciu močového kameňa a ďalej opakované operácie v pravej krížovej a sedacej oblasti.

Znalec V.. R. aj v doplnení svojho znaleckého posudku a aj vo svojej výpovedi pred prvoinštančným súdom na týchto záveroch zotrval.

10. Vzhľadom na uvedené žalobca následne podaním zo dňa 13.10.2014 svoj nárok špecifikoval ako nárok na bolestné II vo výške 400 bodov, bolestné III vo výške 332,5 bodu a na sťaženie spoločenského uplatnenia 11450 bodov a jeho zvýšenie o 50 % súdom. Pripustiť zmenu tohto návrhu žiadal žalobca na pojednávaní dňa 17.10.2014, pričom predmetom uplatnenia nároku bolo len plnenie z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, nie nárok z titulu úrokov z omeškania. Zmenu petitu prvoinštančný súd pripustil na pojednávaní dňa 20.1.2015.

11. V priebehu konania žalovaná vzniesla námietku premlčania všetkých uplatnených nárokov žalobcu, keď tvrdila, že nároky sú premlčané a je dôvodné ich zamietnuť. Prvoinštančný súd posúdil všetky

uplatnené nároky ako nepremlčané, naviac, pri posudzovaní premlčania poukázal aj na § 3 Občianskeho zákonníka. Podľa žalovanej vo vzťahu k premlčaniu súd nárok nesprávne právne posúdil.

Nesprávne právne posúdenie veci podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd 1. neaplikoval príslušnú právnu normu, t.j. keď ju úplne opomenul aplikovať, 2. aplikoval nesprávnu právnu normu, t.j. keď namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú, 3. obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo 4. nesprávne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval. Odvolací súd zistil, že prvoinštančný súd vec nesprávne právne posúdil, keď aplikoval správnu právnu normu, ale nesprávne ju interpretoval.

Odvolací súd sa v odvolacom prieskume zaoberal vznesenou námietkou premlčania uplatneného nároku samostatne u bolestného II, bolestného III a samostatne u sťaženia spoločenského uplatnenia.

Podľa § 106 ods. 1 v spojení s ods. 2 OZ platí, že právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhrady škody premlčí za 3 roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za 10 rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

V prejednávanej veci je predmetom uplatneného nároku škoda na zdraví, ktorá sa premlčuje v dvojročnej subjektívnej lehote. Nemá objektívny charakter. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty závisí od nadobudnutia vedomostí poškodeného o zákonom predpokladaných skutočnostiach. Tými predpokladmi je protiprávne konanie, vznik škody a kauzálny nexus. Škoda na zdraví sa podľa § 444 Občianskeho zákonníka odškodňuje vo forme bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Bolestné sa poskytuje jednorazovo, ide o náhradu za bolesti a liečenie, odstraňovanie následkov poškodenia zdravia. Takéto poškodenie z titulu bolestného sa odškodňuje len raz. Platí však, že podľa § 3 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z.z., ak sa po skončení liečenia vykoná v súvislosti s poškodením na zdraví operačný výkon, ktorý sa pôvodne nepredpokladal, poškodený má nárok na ďalšiu náhradu za bolesť, ako za poškodenie na zdraví, s ktorým možno tento operačný výkon z hľadiska bolesti najlepšie porovnať. Pri určovaní bolestného sa vždy čaká na ustálenie zdravotného stavu a po skončení liečenia príslušnej etapy odstraňovania následkov poškodenia zdravia sa stanovuje ustálenie zdravotného stavu pre účely uplatnenia tohto samostatného nároku.

12. Vzhľadom na to, že ide o samostatné nároky z titulu bolestného, v každom z nich sa ustalauje zdravotný stav samostatne a pri každom z nich premlčacia lehota podľa § 106 ods. 1, 2 OZ plynie samostatne.

Ako to vyplýva z prejednávanej veci, žalobca si neuplatňoval bolestné I, pretože toto bolestné mu bolo uhradené vo výške 15.501,07 eura a nárok mu bol priznaný priamo v trestnom rozsudku. Bolestné II si žalobca uplatnil v žalobe vo veci samej, ktorú podal na prvoinštančný súd dňa 27.12.2011. Podľa záverov znaleckého posudku ústavom Lege Artis, s.r.o., Košice, ktorý bol vykonaný v rámci prvoinštančného konania, bolo zistené, že ustálenie zdravotného stavu žalobcu pri bolestnom II nastalo v roku 2008. V tomto roku bolo možné objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti. Od tohto okamihu plynie subjektívna premlčacia doba. Moment ustálenia zdravotného stavu je otázkou, ktorá má odborný charakter, nie právny charakter.

Keďže k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu došlo v roku 2008 vo vzťahu k bolestnému II, a žalobou si uplatnil nárok na bolestné II dňa 27.12.2011, bez ďalšieho je možné konštatovať, že táto časť uplatneného nároku z titulu bolestného bola uplatnená po subjektívnej dvojročnej lehote vyplývajúcej z § 106 ods. 1, 2 OZ.

Bolestné III vyčíslené súdnym znalcom V. R. na 332,5 bodu predstavuje zákroky vykonané žalobcovi v roku 2011. Podľa V. R., ale aj podľa znaleckej organizácie Lege Artis, s.r.o. Košice, k ustáleniu zdravotného stavu vo vzťahu k tejto časti uplatneného nároku na bolestné došlo v roku 2011. Žalobca si túto časť nároku uplatnil na súde až na pojednávaní dňa 17.10.2014. Premlčanie je potrebné počítať práve od tohto momentu. Pri posúdení subjektívnej premlčacej lehoty podľa § 106 ods. 1, 2 OZ lehota na uplatnenie nároku po tom, čo zdravotný stav bol ustálený v roku 2011, uplynula koncom roka 2013, teda nárok uplatnený až na pojednávaní dňa 17.10.2014 bol uplatnený neskoro.

Odvolací súd preto dospel k záveru, že v tomto rozsahu nárok žalobcu na bolestné II a III nie je možné priznať pre premlčanie, a preto v tejto časti zmenil rozsudok prvoinštančného súdu a žalobu zamietol. Odvolací súd uznal námietku žalovanej vo vzťahu k nesprávnemu právnomu posúdeniu premlčania bolestného II a III za dôvodnú.

13. Odvolací súd sa ďalej zaoberal aj námietkou premlčania nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia. Sťaženie spoločenského uplatnenia sa tak, ako bolestné, premlčuje podľa § 106 ods. 1,

2 Občianskeho zákonníka. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo a aj v tomto prípade zákon počíta s možnosťou priznania ďalšej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v prípade, ak sa poškodenému už poskytla náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia a vzniklo také zhoršenie následkov, ktorých vývoj sa pri pôvodnom hodnotení následkov nepredpokladal. Sťaženie spoločenského uplatnenia môže lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok, vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že sťaženie spoločenského uplatnenia bolo ustálené znalcami na 5725 bodov, kde znalci toto bodové ohodnotenie v súlade s ust. § 10 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z.z. posudzujúci lekári v každom jednom prípade znaleckého posudku (V. S., V. R. a znalecká organizácia Lege Artis, s.r.o.) zvýšili až na dvojnásobok. Túto okolnosť strany sporu nerozporovali.

Žalobca žiadal, aby mu takto vypočítané sťaženie spoločenského uplatnenia ustálené už po zvýšení lekárom na 11450 bodov bolo zvýšené v súlade s § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. o 50 %, teda žalobca žiadal, aby mu z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia bola priznaná náhrada vo výške 180.438,405 eura (11450 bodov = 120.292,27 eur + 50 % zvýšenie).

Aj tento nárok považovala žalovaná za premlčaný. Tvrdila, že ustálenie zdravotného stavu vypracované znaleckou organizáciou, ktorá sa stotožnila s ustálením zdravotného stavu V. R. na 21.11.2011 nezodpovedá realite, pretože zdravotný stav bol ustálený podstatne skôr. Navrhla doplniť dokazovanie zabezpečením listín od Sociálnej poisťovne v súvislosti s priznaním invalidity a stanovením miery zníženia pracovnej schopnosti o 80 % a ďalej informáciami o zákrokoch od zdravotnej poisťovne. Prvoinštančný súd tento návrh zamietol, keď dospel k záveru, že závery znaleckého posudku sú dostatočné a vykonanie dôkazov uvedenými listinami by konanie vo veci samej len predĺžili.

V odvolaní žalovaná namietala, že vzhľadom na spornosť ustálenia zdravotného stavu bolo namieste vyžiadať posúdenie alebo kontrolné posúdenie zdravotného stavu žalobcu.

Tým, že súd nevykonal navrhnutý dôkaz obstaraním listín od sociálnej poisťovne, zdravotnej poisťovne, považovala žalovaná konanie prvoinštančného súdu za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie a jej základného práva na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odvolací súd skúmal, či dôkaz, ktorý navrhla žalovaná pred prvoinštančným súdom a ktorého vykonanie prvoinštančný súd zamietol, mohol mať vplyv na ďalšie posúdenie uplatnených nárokov žalobcu a na zodpovedanie základnej otázky, či nárok žalobcu na sťaženie spoločenského uplatnenia je uplatnený včas.

Vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosť jeho vykonania je úlohou a doménou súdu. Súd pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkového zistenia a ktorého vykonanie je prípustné, pretože takýmto spôsobom sťažuje dôkaznú pozíciu strany sporu, teda žalovanej, čo môže nespravodlivo rezultovať v neunesení jej dôkazného bremena a zároveň neodôvodnene sa vzdávať od želaného a možnej miery zistenia skutkového stavu. Na druhej strane však nemožno súdu klásť za vinu nevykonanie dôkazu, ktorý žalovaný nenavrhoval.

Z obsahu spisového materiálu a z obsahu základnej otázky pre posúdenie premlčania nároku vyplýva, že najdôležitejšia je odpoveď na otázku ustálenia zdravotného stavu žalobcu. V. R., znalec v prejednávanej veci, ako aj znalecká organizácia Lege Artis ustálila zdravotný stav žalobcu na deň 21.11.2011. V. S. mohol ustáliť zdravotný stav len k tomu momentu, ku ktorému vypracovával svoj lekársky posudok. Obidvaja znalci (V. R. aj Lege artis, s.r.o.) odpovedali zhodne a totožne na otázku ustálenia zdravotného stavu žalobcu bez akýchkoľvek pochybností.

Ustálenie zdravotného stavu žalobcu nie je otázkou právnou. Nedá sa zistiť na základe právnych skutočností vyplývajúcich z prejednávania veci. Ide výslovne o odbornú otázku, ktorú nemôže posúdiť nikto iný, než posudzujúci lekár znalec. V tejto veci lekári posúdili ustálenie zdravotného stavu. Na to, aby došlo k inému odbornému posúdeniu ustálenia zdravotného stavu tak, ako sa bránila žalovaná, bolo povinnosťou žalovanej navrhnúť taký relevantný dôkaz, ktorý dôkaz by na odbornej úrovni vykonal len lekár. Posúdenie súdom vykonanie akýchkoľvek lekárskeho úkonov a posudzovanie zmeny momentu ustálenia zdravotného stavu súdom neprislúcha, na to súdy nemajú dostatok odbornosti. Preto sa vychádza zo znaleckého posudku jednak V. R., ale aj znaleckej organizácie Lege Artis, s.r.o. Košice, ktorá závery V. R. v celom rozsahu potvrdila. Akékoľvek dôkazy, ktoré chcela žalovaná vykonať vo forme listín a vyhodnotenia zdravotného stavu žalovaného s cieľom zmeniť záver odbornej otázky by súd nemohol vyhodnotením dôkazov vykonať. Vykonanie takéhoto navrhnutého dôkazu nemalo relevanciu a súd by z takýchto dôkazov nemohol urobiť také skutkové závery, ktoré by boli relevantné pre právne posúdenie veci vo vzťahu k momentu premlčania uplatneného nároku žalobcu na sťaženie spoločenského uplatnenia.

Nevykonaním takéhoto dôkazu nedošlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivé súdne konanie a ani jej právo na súdnu ochranu nebolo odňaté.

To, že až v odvolacom konaní žalovaná tvrdila, že bolo namieste vykonať kontrolné posúdenie zdravotného stavu žalobcu je dôkaz, ktorý bol navrhnutý až v odvolacom konaní. Navyiac, rozhodnutie v rámci kontradiktórneho sporového konania na doplnenie dokazovania už neostáva na úvahe súdu, ale v zásade súd vykonáva dôkazy na návrh strany sporu. Preto žalovaná v tomto rozsahu neprodukovala pred prvoinštančným súdom žiaden dôkaz, ktorý by mohol odborné riešenie otázky ustálenia zdravotného stavu žalobcu vo vzťahu k sťaženiu spoločenského uplatnenia pri posúdení v odvolacom konaní zmeniť.

14. Možnosti vyčíslieť nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia a ustálenie zdravotného stavu žalobcu nastalo podľa vykonaných dôkazov dňa 21.11.2011. Keďže sťaženie spoločenského uplatnenia si žalobca náležitým spôsobom uplatnil už v žalobe, ktorá došla prvoinštančnému súdu dňa 27.12.2011, podaním žaloby došlo včas k riadnemu a včasnému uplatneniu tohto nároku.

Preto tento nárok žalobcu odvolací súd považoval za dôvodný, keď žalobcovi by prichádzalo z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia vyplatiť 180.438,41 eur.

15. V priebehu prvoinštančného konania žalovaná namietala, aby súd pri rozhodovaní o uplatnenom nároku zohľadnil aj spoluzavinenie žalobcu na vzniknutej škode na zdraví.

Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne, ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

V niektorých prípadoch je spravodlivé, aby povinnosť náhrady škody nezaťažovala v celom rozsahu škodcu, ale aby bola pomerná časť škody v dôsledku konania žalobcu ako poškodeného, ktorý pričinením prispel k vzniku škody, bola odrášaná. Konečná úvaha o tom, nakoľko sa na škode podieľal sám poškodený, a teda v akom rozsahu znáša škodu sám, závisí vždy od okolností konkrétneho prípadu. Miera spoluzavinenia závisí od úvahy súdu.

Prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí sa zaoberal týmto zákonným ustanovením pretože žalovaná v priebehu konania žiadala jeho aplikáciu. Prvoinštančný súd, vzhľadom na skutok, ktorý bol presne uvedený vo výroku odsudzujúceho rozsudku W. J., zistil, že je daná spoluúčasť žalobcu z dôvodu, že v čase dopravnej nehody nebol pripútaný a s poukazom aj na závery znaleckého posudku V. S., ktorý uviedol, že riziko rozsahu poranenia v danom prípade by mohlo byť nižšie. Prvoinštančný súd posúdil nárok na zníženie sťaženia spoločenského uplatnenia o 20 % (bod 12 rozsudku). Na inom mieste rozsudku (bod 14 rozsudku) považoval prvoinštančný súd toto zníženie primerané v rozsahu 10 %. Opäť prvoinštančný súd vychádzal len z nepoužitia bezpečnostného pásu žalobcom.

V tomto rozsahu je potrebné uviesť, že rozhodnutie prvoinštančného súdu nie je náležite odôvodnené, je zmätočné a práve v tomto rozsahu, kedy súd náležitým spôsobom nedáva odpoveď na námietku žalovanej vo vzťahu k spoluúčasti žalobcu na vzniknutej škode je rozsudok prvoinštančného súdu nepreskúmateľný.

Tak, ako to uviedol už v zrušujúcom uznesení Krajský súd v Prešove č.k. 4Co 174/2016-377 zo dňa 18.1.2018, je potrebné vychádzať jednak z ust. § 415 Občianskeho zákonníka a následne z ust. § 441 Občianskeho zákonníka pri ustálení miery spoluzavinenia žalobcu na vzniknutej škode. Je potrebné vychádzať aj z okolností, ktoré predchádzali dopravnej nehode a vyplynuli z dokazovania v trestnom konaní, ako aj pred súdom prvej inštancie.

Ust. § 415 Občianskeho zákonníka, na ktoré poukázal odvolací súd už v svojom predchádzajúcom rozhodnutí, je ustanovením, ktoré má prevenčný charakter. Platí, že každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Od každého je možné v zásade očakávať, že sa bude správať ako primerane rozumná osoba. Porušenie tejto prevenčnej povinnosti vedie následne k zodpovednosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka alebo k spoluzodpovednosti podľa § 441 OZ.

Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalobca po tom, čo nasadol do motorového vozidla značky H. W. XX, EVČ: W. sa pred jazdou nepripútal bezpečnostným pásom. Túto okolnosť ani žalobca a ani žalovaný nenamietali. Táto okolnosť bola konštatovaná ako dôvod zníženia sťaženia spoločenského uplatnenia už prvoinštančným súdom z titulu spoluzodpovednosti. Pred trestným súdom, ale aj pred súdom prvoinštančným vyšla najavo aj ďalšia okolnosť, ktorá zásadným spôsobom môže mať vplyv na posúdenie spoluzodpovednosti žalobcu na vzniknutej škode na zdraví, a to okolnosť, že žalobca spoločne so svedkom J., ktorý spôsobil dopravnú nehodu, spolu vypili každý po dva poháriky tvrdého alkoholu. Dokonca pred prvoinštančným súdom svedok J. povedal, že vypili dva alebo tri poháriky tvrdého alkoholu. Okolnosť, že spoločne žalobca aj svedok J. konzumovali alkohol, nebola

stranami sporu spochybnená a taktiež nebolo ani spochybnené, že svedok J. si sadol na miesto vodiča motorového vozidla a motorové vozidlo viedol pred vznikom dopravnej nehody. Už len samotná okolnosť, že v ten istý večer žalobca spolu so svedkom J. požívali alkohol a nachádzali sa v zariadení Party Club v M., mala viesť žalobcu k vyššej miere zodpovednosti, pokiaľ nasadol do motorového vozidla, kde vodičom bol svedok J., s ktorým požíval alkohol. Pri dopravnej nehode mal svedok J. v krvi 2,13 % alkoholu, čo predstavuje ťažký stupeň opitosti. Tým, že žalobca nasadol do motorového vozidla, ktoré viedol svedok J. a preventívne nepôsobil v súlade s ust. § 415 Občianskeho zákonníka a nepočínal si tak, aby nedošlo ku škode na zdraví, sám sa dopustil protiprávneho konania, ktoré v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou na zdraví má za následok spoluvinu žalobcu, ktorú predpokladá ust. § 441 Občianskeho zákonníka. Žalobca zásadne podcenil situáciu a s ohľadom na to, že minimálne mohol mať vedomosť o ovplyvnení schopnosti svedka J. ako vodiča motorového vozidla alkoholom viesť motorové vozidlo, prispel tak k vzniku škody, prípadne k zväčšeniu jeho rozsahu.

Z trestného rozsudku vyplýva aj okolnosť, že svedok J. v čase vzniku dopravnej nehody nebol držiteľom vodičského oprávnenia, táto okolnosť však žalovanou v priebehu konania ako okolnosť vplývajúca na mieru spoluúčasti namietaná nebola.

16. Vzhľadom na uvedené okolnosti odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade v súlade s ust. § 441 Občianskeho zákonníka je namieste prihliadnuť na spoluzodpovednosť žalobcu na vzniknutej škode. Vzhľadom na to, že nároky na bolestné boli posúdené ako premlčané, táto spoluzodpovednosť sa môže prejaviť len pri priznávaní nároku z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia. Odvolací súd dospel k záveru, že každá jedna okolnosť namietaná žalovanou, a to nepoužitie bezpečnostných pásov v motorovom vozidle a vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu svedkom J., keď o tejto okolnosti minimálne mohol mať žalobca vedomosť, predstavuje dôvod na zníženie sťaženia spoločenského uplatnenia o spoluvinu žalobcu, ktorá predstavuje za každé porušenie povinnosti 10 %.

Pri úvahe o výške spoluúčasti odvolací súd musí konštatovať, že v každom prípade ide o porušenie zákonnej povinnosti. Pri posúdení miery rizika pri porušení právnej povinnosti nepoužiť pás pri ceste motorovým vozidlom a alkohol u vodiča motorového vozidla je riziko vzniku škody pri požití alkoholu vodičom nepomerne vyššie ako pri nepoužití bezpečnostných pásov. Pri požití alkoholu vodičom v prítomnosti (spolu s) poškodeného je tak závažné porušenie prevenčnej povinnosti žalobcu, že miera spoluviny je podstatne vyššia, ako pri inom porušení povinnosti a než ako bola zohľadnená odvolacím súdom (po 10 %).

Pri stanovení miery spoluviny žalobcu z titulu požitia alkoholických nápojov vodičom motorového vozidla odvolací súd zohľadnil tú okolnosť, že aj napriek ustáleniu sťaženia spoločenského uplatnenia v roku 2011 (dňa 21.11.), kde výška bodového ohodnotenia v základe určená V. R. bola totožná, ako ju zistil V. S. a expertízne obstála aj v znaleckom posudku spoločnosti Lege artis, s.r.o., Košice, doposiaľ žalovaná žalobcovi neplnila žiadnu finančnú čiastku, ktorá by mu pomohla čo i len čiastočne kompenzovať jeho nespochybniteľné poškodenie zdravia a nemožnosť plnohodnotne prežívať svoj život. Je nemysliteľné, aby od úrazu, ktorý žalobca utrpel v roku 2005 doposiaľ mu tento nárok nebol čo i len čiastočne kompenzovaný.

Preto odvolací súd ustálil spoluzodpovednosť žalobcu na 20 % (10 + 10) a o túto sumu znížil nárok žalobcu na sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré v pôvodnej výške, ako bolo uvedené vyššie, predstavuje 180.438,405 eura o 20 %, ktorá suma predstavuje 144.350,72 eura. Táto suma z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia patrí žalobcovi za poškodenie zdravia pri dopravnej nehode, ktorú utrpel dňa 29.4.2005.

17. Preto odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP v tomto rozsahu prvoinštančný rozsudok potvrdil. Nad rámec odvolacím súdom priznaného nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia do rozsahu priznaného prvoinštančným súdom a čo do bolestného podľa § 388 CSP prvoinštančný rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

18. Žalovaná namietala, že prvoinštančný súd priznal žalobcovi aj nárok na príslušenstvo, teda úroky z omeškania z priznaných súm. Namietala, že v konečnej verzii súd pripustil zmenu žaloby vo vzťahu k petitu tak, že žalobca si príslušenstvo neuplatnil, teda súd rozhodol tak nad žalobný návrh. Navyiac, poukázala aj na to, že v prípade, pokiaľ by aj toto príslušenstvo bolo uplatnené, žalobcovi nepatrí. Odvolací súd skúmal túto odvoláciu námietku a zistil, že v pôvodnej žalobe vo veci samej, ktorá došla prvoinštančnému súdu dňa 27.12.2011 si žalobca uplatnil aj úroky z omeškania z celej uplatnenej sumy. V priebehu konania na pojednávaní dňa 17.10.2014 uplatnil si svoj nárok tak, že žiadal pripustiť zmenu

petitu návrhu, kde žiadal priznať len istinu 190.291,91 eur a nahradiť trovy konania. Súd takúto zmenu pripustil.

Podľa § 216 ods. 1 CSP súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu.

Podľa § 216 ods. 2 CSP súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

Odvolačný súd zistil, že v danom prípade nejde o možnosť priznať úroky z omeškania podľa § 216 ods. 2 CSP. Súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu, a teda žalobca vymedzil svoj predmet sporového konania. Súd nemôže prisúdiť žalobcovi viac, než sám chce, preto o takomto nároku, ktorý nebol ani predmetom konania, nemalo byť rozhodnuté. Keďže úroky z omeškania neboli uplatnené žalobcom v zmenenom žalobnom návrhu, nebolo povinnosťou súdu o takomto nároku rozhodovať. Preto odvolací súd v tejto časti čo do úrokov z omeškania rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil.

19. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

Samostatne rozhodol o úspechu strán sporu vo vzťahu k jednotlivým nárokom, ktoré je možné uplatniť samostatne.

Pri posudzovaní úspechu odvolací súd vychádzal zo základu uplatneného nároku, keďže výška plnenia závisela od úvahy súdu a od znaleckých posudkov.

Bolestné II. a III. bolo uplatnené neskoro, žalovaná úspešne vzniesla námietku premlčania. V tejto časti je daný úspech žalovanej voči žalobcovi pri rozhodovaní o trovách konania.

Pri sťažení spoločenského uplatnenia nárok žalobcu považoval súd za dôvodný a námietky žalovanej za neopodstatnené. Preto v tejto časti priznal nárok na náhradu trov konania z prísudku žalobcovi ako úspešnej strane sporu.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným rozhodnutím.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.